

של הרעפארמעך וקאנסערוואטיוון וגם לכבוד אותם בכיבודים שונים אף בברכות כמו לברך המוציא ולומר איזה תפלה, ורוצה מע"כ לידע דעתי העניה אם אין בזה חשש איסור.

הנה לע"ד ברור שאף אם היה מברך הברכה כתקונה ובלא הפסק לאכילה נמי כיון שהוא כופר בה' ובתורתו כרוב הראבאיים שלהם שנמצא שהזכרת השם הוא אצלו רק כדברים בעלמא לא בסוגנה להשי"ת. אין זה בשם ברכה כלל דהוא כבלא שם ומלכות כלל.

ומקורי הוא מרמב"ם פ"ו מיסוה"ת ה"ח שכתב בטעם אפיקורס ישראל שכתב ס"ת ששורפין אותו עם האזכרות שבו, שהוא מפני שאינו מאמין בקדושת השם והוא מעלה בדעתו שזה כשאר הדברים והואיל ורעתו כן לא נתקדש השם, ואף שמצד זה לא היה מצוה לשורפו דמ"ש משאר דברים ונמצא שהוא מעם רק להתיר לשורפו ולא לחייב, ע"ז מסיק ומצוה לשורפו כדי שלא להניח שם לאפיקורסים ולא למעשיהם עיי"ש, וכונתו דאם היה נחשב כאזכרה והיה אסור לשורפו אף שלא נכתב בקרושה, רהא גם בעכ"ם שכתב את השם גוגזין אותו כדאיתא שם ברמב"ם, ואף בשם שנכתב על קורה ושם שעל בשור אסור לשורפו ולמוחקן כדאיתא בערכין ר"ף ו' וברמב"ם שם לעיל מזה אף שדאי לא נכתבו לשם קרושה משום דעכ"פ הוא שם השם, ואף בנכתב רק דרך התעסקות נמי אסור למחוק, והשי"ך יו"ד סימן ער"ו ס"ק י"ב שהתיר בנכתב שלא לקדושה הוא רק לצורך תיקון דוקא כמפורש בדבריו, ואף בנכתבו בפירוש שלא לשמן נמי איתא בפ"ת סק"ט שהמתיר הוא רק לצורך עיי"ש, וגם יש חולקים דאף לצורך אין למחוק אף שנכתב שלא בקדושה, עיין בגליון מהרש"א בשם תשובת מ"ע, והוא משום דאותיות של השם מקדשין מעצמן, ולכן כיון שהיה אסור לשורפו לא היה שייך לחייב לשרוף ממעם שלא להניח שם להם ולמעשיהם שאיסורים אין לעבור בשביל זה, אבל כיון שהאפיקורס מעלה בדעתו שהוא כשאר הדברים לא נחשב כלל שם וליכא איסור לשורפו וממילא מחייב לשרוף כדי שלא להניח שם להם ולמעשיהם.

חזינן מהרמב"ם דמי שאינו מאמין בקדושת השם הו' אותיות השם כשאר דכרי"ם, וא"כ פשומ שגם כשמוכר השם נמי הוא כדברים בעלמא, (ואף שברור שמחייב עונש על הזכרת שם שמים לבטלה אף שהוא אפיקורס ולא אמרינן דמה שהזכיר הא היה לדעתו שאינו שם כלל, הוא משום דאסור

סימן מט

אם רשאין לחזור הברכה לתרגמה אנגלית קודם שיטעום

ובענין לחזור הברכה לתרגמה בלשון אנגלית קודם שיטעום, הנה אם אמר באנגלית תחלה כל נוסח הברכה הרי תהיה ברכת המוציא שיאמר בלה"ק אח"כ לבטלה, רהא כבר יצא בברכה שבאנגלית שברכות נאמרינן בכל לשון כדאיתא ברמב"ם פ"א מברכות ה"ז, ואם אמר בלה"ק תחלה ואח"כ באנגלית שאפשר שליכא בהאנגלית איסור ברכה לבטלה משום דלא אמר השם ממש דלהשי"ך סימן קע"ט ס"ק י"א שם כלשון חול אינו שם כלל וליכא איסור להזכירו וכשנכתב אין איסור למחקו ורק לכתחלה יש ליוהר עיי"ש, ולכן אם יש צורך אולי לא היה לן לאסור לתרגם הברכה בלשון אנגלית אף שכבר יצא בהברכה, אבל לתרגמה בין ברכת המוציא וראי יש איסור הפסק בין הברכה להאכילה שוהו הפסק היותר אסור אף מבאמצע ק"ש משום שיצטרך לברך עוד הפעם ואף אם יתכוין לצאת בהאנגלית שאמר אחריה מ"מ הרי היתה ברכתו המוציא גראשונה לבטלה, ולכן אסור לומר הברכה ולתרגמה קודם האכילה, אלא שיטעום המברך ברכת המוציא תיכף ואח"כ יתרגם הברכה באנגלית, ושאר המסובין אף אם יחכו עד שיברך גם באנגלית אינו כלום דהא לא הפסיקו, ואם אינו אוכל בעצמו אם יכול לברך ברכת המוציא להוציא לאחרים, הנה מפורש בר"ה דף כ"ט דבברכת המוציא וכל ברכות הנאה אינו יכול להוציא אחרים אם בעצמו אינו אוכל ואינו נהנה ואיפסק כן ברמב"ם פ"א מברכות ה"י ובכל הפוסקים ומוכרח המברך ליטול ידיו ולברך המוציא ולטעום.

והעצה שיכבדו לאחר שקודם נטילתו יאמר התפלה שרוצים ולתרגם ברכת המוציא שיאמרו אח"כ ואח"כ יכבדו לאחד שהוא מאמין בתורה ובמצות שיטול ידיו ויברך ברכת המוציא בלה"ק ויאכלו הוא וכל המסובין אחר ברכתו.

סימן נ

בענין ברכה שאמר אפיקורס אם היא ברכה להוציא אחרים, ולענות אמן

הנה ברבר שמוכרח מע"כ בשביל הקאמפיין לעניני א"י לארגן בענקעטס ולהזמין גם את הראבאיים

פימן נא

**בענין לכבד באיזה כבוד בביהכ"נ לאחד
שהוא מעוברי עבירה והרכים צריכים
לו לרפואה וכדומה**

טבת תש"כ.

מע"כ ידידי הרה"ג מוהר"ר שמעון אריה
עקשטיין שליט"א.

הנה בדבר רופא יהודי מהמפורסמים שבמדינה
שרכים צריכים לו להיות בהתקדבות אתו
והוא איש בעל מדות רחמים וצדקה באופן גדול וגם
עושה הרבה טובות לעניני הקהלה, אבל הוא נשוי
נכריה ומטעם זה אין מכבדין אותו בביהכ"נ בשום
כבוד והרופא רואה בזה התרתקות מהקהל ומדוכא
מאד מזה ולכן רוצים כתר"ה וראשי העיר לכבדו
לפעמים בפתיחת וסגירת הארון וכדומה. וגם הוסיף
כתר"ה להעיר שמצד הקפדתו על אנשי העיר ברור
שרק כל זמן שאמו הזקנה שהיא שומרת תורה בחיי
עושה מה שעושה לטובת הקהל אף שמקפיד עליהם
ואחר חייה יתחק מן הקהל ויהיה הפסד גדול להקהל
בכלל וליחידים בפרט ורוצה כתר"ה לידע דעתי בזה.

והנה עיקר הנידון בזה הוא משום איסור חניפה
שיש במה שיכבדו אותו בדברים שאין מן הראוי
לכבד לבעל עבירה כזו, דמצד עצם ענין פתיחת
וסגירת הארון להניח לבעל עבירה ליכא שום איסור.
ואף לקרא לתורה אם הוא דק בעל עבירה לתיאבון
ליכא איסור בעצם אם איננו כופר, דכופר ומומר
להכעיס יש לאסור בעצם משום דאין כוננתם ללמד
תורת ה' בקריאתם והווי דבריהם בקריאתם רק
קריאת דברים בעלמא לא כקריאת דברי התורה
תורת ה'. ועיין ברמב"ם פ"ו מיסוה"ת ה"ח בס"ת
שכתב אפיקורס ששורפין אותו עם האזכרות שבו
כתב הטעם מפני שאינו מאמין בקדושת השם ולא
כתבו לשמו אלא שהוא מעלה בדעתו שזה כשאר
הדברים והואיל ודעתו כן לא נתקדש השם, והא
אין לפרש דכוונתו דשמות שנכתבו שלא לשמן מותר
לשורפן דהא ודאי כשישראל כשר כתב ס"ת שלא
לשמן אסור לשרוף דאף שם שנכתב על כלי כתב
שם בה"ז שגונזין אותו ואם התיך כלי מתכות שהיה
כתוב עליו השם הוא לוקה, אף דלא כתבו לשמו
דקדושת השם, דהא אף בכתבו לקדושת השם איתא
בערכין דף ר' דשם שלא במקומו לא קדוש ופרש"י
בלשון ב' שלא קדיש השם ומ"מ צריך גניזה, ונראה
שאף ל"ק דרש"י שפי' אינו קדוש אלא מקום השם
ואותה חתיכה תיגנו נמי אין כונתו שנקדש ממש

להגות אחיות אלו שנשמע מהם שם השם. וגם כיון
שהאיסור להזכיר שם שמים לבטלה הוא מקרא
דא"ת אלקיך תירא כדאיתא בתמורה דף ד' לכן
בהזכרתו השם אף שהוא לו כדברים בעלמא, עבר
עוד ביותר שעל זה גופיה שמחשיב זה כדברים
בעלמא הרי ודאי הוא משום שאינו ירא, ואפשר
דעל ברכה שיאמר נהי שלא הזכיר לבטלה בפה מ"מ
כיון שבמחשבתו הוא כדברים בעלמא יש לו ליענש
על מה שעשאו במחשבתו לדברים בעלמא, אך אולי
כיון שעכ"פ בפה היה זה בלשון שאינו לבטלה לא
יעבור על חיוב מורא כיון שלא ניכר מזה שאינו
ירא, ועל מה שבלבו שחשבון לדברים בעלמא הרי
בלא זה עובר על מה שאינו ירא, ונ"מ לדינא אם
רשארין לומר לאחד שידוע לו שהוא כופר שיברך
דלטעם א' אין רשארין ולטעם ב' רשארין, ואין
להחשיבו לברכה דהוי כברכה שאין בה הזכרת השם,
וכן הוא גם כאין בה מלכות כיון שאינו מחזיקו למלך
העולם אלא אומר זה לפטומי מילי, וממילא הרי
לא יוציא את אלו ששומעין ברכתו ואין מברכין
בעצמן שבשביל זה הרי מכבדין לאחד שיעשה ברכה
בקול רם.

ועיין ברש"י גיטין דף מ"ה שפירש בטעם ס"ת
שכתבו מין ישראל דודאי לשם ע"ז כתבו, שטעם זה
לא שיך באפיקורסים כהראב"איים הרעפארמער שאין
מאמינים גם בע"ז, ולדידיה ס"ת שכתבו אפיקורס
כזה לא יהיה מחוייב לשרוף, אך אולי מודה להרמב"ם
שהיה מותר לשרוף מטעם דמעלה בדעתו שהוא
כשאר הדברים, אבל אינו מחוייב לשרוף מטעם שלא
להניח להם שם ולמעשיהם דלא סבר טעם זה ולכן
לא גרע מסתם דברים שאף שמותר לשרוף ליכא
חיוב לשרוף, וא"כ בברכה שאומר האפיקורס גם
הוא מודה שאינה ברכה דהוא כליכא הזכרת שם
ומלכות כדכתבתי להרמב"ם, וכיון שאפשר שלא
פליג דרש"י בזה אין לנו לעשות מחלוקת במה שלא
מצינו בפירוש, ונמצא שיש איסור לכבד להראב"איים
האפיקורסים שיברכו ברכת המוציא אף אם מברכים
כדין משום דברכתם לא נחשב ברכה ולא יוציאו
את השומעים, וגם אין צריכים לענות אמן אתר
ברכתו.

ידידו,

משה פיינשטיין